

La realitat topa de manera ruda amb les formes poètiques. Fins i tot el drama és de mal construir, perquè un aspira al model heroic en positiu per si mateix, i la realitat li imposa el model *choral* però en negatiu. O sigui: tot i que per la idiosincràsia del país no en donem un duro tots plegats, ningú es veu ell mateix racista, ni xenòfob, ni conservador ni immobiliista. I en canvi tothom, qui més qui menys, que hagi dedicat quatre neurones a la cosa, està d'acord que no es poden obrir les fronteres indiscriminadament, i que d'una altra tampoc no és just tenir una població il·legal en estat d'indefensió laboral, sanitària i educativa, perquè no ens fa quedar gaire bé en l'escena internacional però sobretot –i per dir això el personal ja abaixa la veu, perquè reconèixer l'ordre de prioritats encara ens fa quedar pitjor– pel perill social que potencialment presenta. Vet aquí dues realitats irreconciliables, i això no obstant irresolubles cadascuna en el seu àmbit i la seva mesura.

Volent més contradiccions del model *choral*? En el moment actual, la gestió energètica del país és insostenible sense les nuclears, ens agradin o no (a mi no m'agraden gens, i quan dic gens vull dir gens de debò). En qualsevol cas, les nuclears hi són, i a un lloc o altra han d'anar a parar els residus. I en aquest punt, el reflex és universal: a casa meva no. Aleshores què, la merda a cal veí?

La qüestió no és fútil, perquè passa igual amb els drets humans, amb la igualtat davant de la llei, amb el benestar, grans conquestes públiques sens dubte. Però la indústria se sosté perquè en d'altres llocs –lluny d'aquí, a Xina i alguns països orientals, a l'Àfrica– hi ha gent que treballa en règim d'esclaus. No se sap quant durarà, però ara és així. Els residus nuclears no els podem dur a Sud-amèrica, ni a l'Àfrica, ni a l'Indoxina (sí, ja ho sé que ja no existeix, és per no dir cap país concret, que ja els ofèn prou la realitat), que si es pogués ja veuríem què passaria. Aquesta contradicció no es pot amagar a sota la catifa com les altres, aquesta no hi ha més remei que resoldre-la.*

PARLEM-NE

Valoració de les humanitats

JOAN SOLÀ

Es qui ens hem passat la vida entre professors i investigadors sabem que difícil és valorar la feina de cada un, sobretot quan n'hi ha més d'un per a una sola plaça. La decisió no sempre és prou clara o fonamentada però també implica molt de temps. Es necessiten grans quantitats de persones dedicades a aquesta feina i, alhora, criteris ben establerts per evitar l'arbitrarietat. En les ciències anomenades *dures* o *pures* o *exactes* els criteris acostumen a ser *indirectes* i *quantitatius*: indirectes vol dir que l'avaluador no veu directament la producció exhibida per la persona que ha de ser avaluada i que se serveix d'*indicis*, els més importants dels quals són el *lloc* on es fa la publicació (revista local o internacional, etc.), la *llengua* en què s'expressa (avui l'anglès és el rei gairebé absolut) i l'*impacte* causat en el cercle dels entesos; i *quantitatius* vol dir fonamentalment si una publicació és citada tres vegades o vint o cap. Però les humanitats (geografia, història de l'art, filosofia, filologia amb traducció) i les ciències socials (educació, ciències polítiques, economia i empresa, sociologia, psicologia, dret, biblioteconomia, comunicació) han anat fins ara un bon tros a remolc de les primeres, cosa que els ha creat uns perjudicis i un malestar creixents.

Per això la setmana passada l'AQU (Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya) va patrocinar unes jornades sobre "L'avaluació de la recerca en humanitats i ciències socials" on es van inscriure prop de quatre-cents professionals. No citaré noms de ponents i conferenciants, que no faria res més. Els actes van estar objectivament ben preparats i se'n va treure unes conclusions clares. Els organitzadors van dir que la voluntat era de "canviar el que calgui" i de defensar aquestes àrees del coneixement com a essentials en la vida actual de la humanitat.

Partint dels criteris de les ciències pures, vet aquí els principals problemes detectats en aquests altres camps. D'una banda, si aquelles ciències (la matemàtica, la física, una bona part de la medicina, etc.) són universals (en parlen de manera semblant un japonès i un francès), aquestes altres (com ara les literatures catalana, gallega, basca) estan més o del tot condicionades a un espai concret; i d'una altra banda, això mateix compromet aquestes segones amb una llengua concreta que no té el poder de l'anglès: ¿com s'ha de publicar sinó en català i on s'ha de publicar sinó a l'*Anuari Verdaguier*, revista "local", un bon article sobre

Verdaguer? Encara hi ha un altre inconvenient: en ciències pures es valora principalment l'article de revista, i es considera de poc o cap valor un manual, una monografia; en canvi, en les nostres disciplines el llibre té un valor i una repercussió molt diferents: pensem només, en lingüística, en la repercussió del *Cours de Saussure* (1916), de *Syntactic structures* de Chomsky (1957) o, en la nostra parcel·la, del *Diccionari dels verbs de Ginebra i Montserrat* (1999).

Conclusions. *a)* Calen criteris clars d'avaluació. *b)* El llibre és peça bàsica. *c)* Necessitem un procediment mixt, indirecte però també directe: que l'avaluador s'encari personalment amb les publicacions. *d)* Que l'avaluació no arribi a condicionar del tot la tasca i la llibertat dels investigadors (sembla que podríem esllavissar-nos cap aquí). *e)* La investigació té en aquests camps un valor científic però també social (compromís amb l'ambient). *f)* Cap discriminació per qüestió de llengua o de tema (hi ha, per exemple, sistemes jurídics propis d'una comunitat). *g)* L'establiment d'un catàleg de revistes i d'editorials fiables és un dels grans temes pendents. I l'AQU diu que no els correspon a ells de solucionar-lo.*

MOTACIONS

MÀRIUS SERRA

Delfí?

Alfons Godall serà candidat a succeir Joan Laporta en la presidència del Barça. És el segon membre de la junta actual que hi opta. El primer va ser Jaume Ferrer. Ja hi ha mitja dotzena de precandidats, però de tots els aspirants només Godall pot presumir de tenir el ple suport del president sortint. Per això, molts cronistes l'han definit com el delfí de Laporta, i fins i tot algun indocumentat l'ha anomenat dofí. El delfí era el príncep hereu del rei de França (o també, aquí, el príncep de Girona), però per extensió pot al·ludir a l'hereu directe de qual-sevol dirigent. Al capdavant, l'etimologia de delfins i dofins és la mateixa, i els nostres avantpassats anomenaven delfins tant les bèsties marines com els prínceps. Segons Coromines, el Delfinat partí del nom propi d'un protector dels trobadors en el segle XIII -Dalfí d'Alvernhe-, mentre que els primers escriptors catalans que van saltar del delfí al dofí van ser Guimerà i Ruyra, el qual l'any 1903 parla de *dofins* al seu *Marines i boscatges*. La beneïda maldiença sosté que Sandro Rosell ha associat el terme *delfí* a Godall per abocar-lo a la fi del cagaèstics. El fi de l'un, doncs, seria la fi de l'altre.*

L'ULL DE L'AGULLA

DANIEL BOADA

